

Țara noastră

ORGAN INDEPENDENT — CULTURAL, ECONOMIC ȘI DE INFORMAȚII — DIN VALEA CRIȘULUI ALB

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BRADABONAMENTE: 100 lei anual, 6 luni 60 lei
Instituțiuni și bănci 150 lei
Muncitorii minieri și muncitorii agricultori 50 lei

APARE ÎN FIECARE JOI

Redactor responsabil: G. E. CAMBER

TARA NOASTRA

Mândră și binecuvântată de Dumnezeu este țara Românilor! Cu cât o cunoști mai mult cu atât mai mult o prețuești. Fericit românul care, prin călătorii, ajunge să-și cunoască țara.

Ce nu i-a dat Dumnezeu pământului românesc? Ogoarele cele mai mănoase, cari vara se îmbracă cu nesfârșite holde. Codrii cei mai frumoși. Viile și livezile cele mai vestite. Munții purtători, în sânul lor, de tot felul de metale prețioase, printre cari aurul. Bălți și iazuri pline de pește. Ape minerale, vindecătoare de boli: Tekirghiol, Govora, Călimănești, Slănic, Herculane, Buzias, Sovata, Tușnad, Borsec, Lacul Sarat etc. Privetiști minunate ca Sinaia, Predeal, Vatra Dornii, Balcic...

Dunărea și Marea Neagră, purtătoare a vapoarelor noastre, în largul lumii, cu porturile: Brăila, Galați, Constanța...

Și nu numai fața pământului românesc este presărată, de la un capăt la altul, de podoabe și bogății. În adâncurile pământului românesc, sunt nesfârșite comori: Munți de sare și cărbuni; mări de petrol; izvoare de gaz metan cu care s'ar putea lumina toată țara și s'ar putea purta toate fabricile.

Cu multă dreptate, învățatul profesor Simeon Mehedintși spune: „Țara noastră poată fi privită, cu drept cuvânt, una din cele mai rare podoabe ale globului pământesc. „Nicăeri, pe fața pământului, nu-s adunate la un loc atâtea izvoare de bogăție...

Acest minunat pământ românesc, ținut de apa mării, ca Dunărea și Nistrul, este străbătut de zidurile uriașe ale munților Carpați, cari alcătuiesc o adevărată cetate, cu nebiruita fortăreață a Abruzilor (Țara Moșilor). O! minunată și binecuvântată cetate, adăpost al neamului nostru și al luptelor lui eroice dealungul veacurilor de restriște și de rezistență epică națională!

Peste tot acest pământ românesc, cetăți, monumente și ruine străvechi, stau mărturie vii — cronici grăitoare — despre slava trecutului nostru de lupte și jertfe nesfârșite.

Cetățile Nistrului: Hotin, Soroca, Tighina, Cetatea Albă. Cetatea Sucevei și a Neamțului. Alba Iulia. Ruinile Sarmisegetuzei, și atâtea alte urme istorice, romane și românești...

Iar mănăstirile ce împânzesc țara în cele mai fermecătoare locuri ale ei, stau iarăși mărturie vii ale trecutului nostru de credință în Dumnezeu ce a mângâiat și a întărit pe strămoșii noștri, în luptele și suferințele lor.

Ele constituiesc, pentru noi, atâtea locuri sfinte de închinare și de înălțare de suflete: Rădăuți, cu mormintele ctitorilor Moldovei; Cozia lui Mircea cel Bătrân; Bistrița lui Alexandru cel Bun; Putna lui Ștefan cel Mare; Mănăstirea Dealului păstrătoare capului lui Mihai Viteazul; Curtea de Argeș, cu mormântul evlaviosului voevod Neagoe și ale marilor regi, ziditori ai României mari.

Acest frumos și bogat pământ românesc e sfințit, prin suferința și sângele strămoșilor noștri. De aproape 2000 de ani tru-

purile a 18 generații de înaintași se amestecă cu țărna acestei țări.

Noi, cu toții, suntem pământ din pământul țării. El, prin situația și prin climatul lui, a înrăurit și format sufletul românesc.

În structura ființelor noastre este nu numai duhul strămoșilor, ci și materia pământului nostru. Când ne depărtăm de el — în alte țări — puteri tainice ne atrage către țara noastră. E chemarea lăuntrică a strămoșilor — a căror puteri nevăzute le purtăm în firea noastră și sub a căror porunci, trăim — fără a ne da seamă.

Dumnezeu, a fost darnic nu numai cu pământul românesc ci și cu firea românului. Cu ce minunate însușiri a fost inzestrat sufletul lui! Bun și primitor; ager la minte, deschis la vorbă; harnic la lucru, viteaz la luptă; spiritul lui produce — poezia și cântecul — cum albina produce mierea.

S'a pomenit — acum 18 veacuri — pe meleagurile acestei țări, ca plugar și păstor de turme. A rămas credincios, totdeauna, acestui pământ, pe care l'a muncit, în sudoare și l'a apărat — sfințindu-l — cu sângele lui. Dar, vitregia vremurilor de restriște frânsese, în bucăți, trupul neamului și al țării.

Veacuri de-arândul, aceste frânturi de pământ românesc a fost robite — cu jale și amar — la Turci, la Ruși, la Unguri, la Nemți...

Iar în zilele noastre, sub ochii noștri, s'a petrecut minunea minunilor; Frânturile pământului românesc s'au alipit laolaltă. Trupul neamului s'a întregit. Slavă și închinare lui Dumnezeu! Sub ochii noștri, s'au desființat hotarele vitrege. S'a sfărâmat lanțurile robiei... Noi suntem marea generație a României Mari. Cea dintâi generație a neamului desrobite. Mii de generații după noi, după mii de veacuri, se vor gândi — cu sfințenie — la cea dintâi generație a României întregite. La generația celor 800.000 de eroi, cari cu moarte pre moarte călează — au învâțat din morți neamul românesc întregit.

Ce vis măreț trăim, aievea! Totuși, pare că mulți dintre noi — prea mulți — nu prețuesc fericirea trimisă nouă de Dumnezeu. Sunt feciori cari, pare că nu se bucură îndeajus că și-au regăsit mama bună și dulce — pe care o socoteam pierdută, deapururi. Căci au scăpat de mamele maștere ce le făceau traiul chinuit și amar.

Trăim vremuri grele, de sigur. Peste tot pământul, în toată lumea, marele războiu, a îngreuiat viața oamenilor. Pretutindeni. Nu numai în țara noastră.

Dar ce însămnă năcazurile și sărăcia, față de bogăția libertății căpătate! Frații s'au strâns, laolaltă, în casa mare a neamului lor. Se pot cerceta, unii pe alții, neimpedeați, de nimeni, fără opreliști, fără stâmpi de graniță, fără pașapoarte. Pot roști, în dulcele lor graiu românesc, toate dorurile și năzuințele... Iși pot cânta cântecele, își pot face rugăciunile — nestingheriți de nimeni...

Și totuși, pare că, mulți — prea mulți dintre noi, nu prețuesc libertatea. Acea sfântă libertate pentru care veacuri de-arândul s'au

(Continuare în pag. 4-a.)

Cronica politică.

Politica internă, din săptămâna aceasta, se prezintă bogată în evenimente.

După consfătuirea amicală dintre d. Tătărăscu și d. Dinu Brăteanu, avută zilele trecute, politicienii majoritari, optimiști, s'au grăbit să anunțe că divergențele, dintre cei doi ași ai partidului liberal, sunt aplanate. D. Dinu Brăteanu aprobă în totul activitatea — de până acum — a guvernului d. Tătărăscu.

Dar nu au trecut decât câteva zile și presa din București ne aduce știrea că: la inițiativa d. Bănescu, prof. universitar la Cluj, și altor personalități marcante din partidul liberal, — sugestia fiind a d. Dinu Brăteanu, se spune — au format o nouă grupare, denumită „prin noi înșine”. Scopul acestei grupări ar fi să contrabalanseze acțiunea grupului „H”, formată din membrii devotați d. Tătărăscu.

Până la o clarificare a evenimentului amintit mai sus, și când vom reveni, ținem să amintim cetitorilor noștri, că guvernul își continuă programul, din care face parte împrumutul, care a fost bine primit de opinia publică românească, și simplificarea aparatului de stat, care va da mult de lucru guvernului, fiind mulți nemulțumiți, de modul cum s'a procedat...

Din cauza aceasta chiar la Deva, capitala județului nostru, s'au ținut adunări de protest. Au vorbit cu această ocazie, aducând acuzații de inobiectivitate guvernului: d. Aurel Vlad, fost ministru, d. Dănsoreanu, d. Tătaru, etc.

În politica externă evenimentele cele mai importante sunt: aniversarea republicii turcești și chestiunea Saar. În 13 Ianuarie 1935 este fixat plebiscitul.

Statele interesate: Germania și Franța au dat asigurări că nu vor interveni cu forțe armate, și plebiscitul se va desfășura în cea mai bună ordine.

Dar nu-i exclus ca ziua de 13 Ianuarie 1935, să aducă complicații greve în politica externă a statelor din Europa.

— Regele Egiptului este grav bolnav. Moartea regelui va aduce o agravare a crizei politice.

— Duminică, 4 Nov. c., la Deva, s'a pus piatra fundamentală a casei administrative. A luat parte și d. ministru Mitiță Constantinescu.

— Duminică, s'a ținut în sala hotelului „Național” conferințe organizate de comitetul de propagandă pentru împrumutul intern, din Deva.

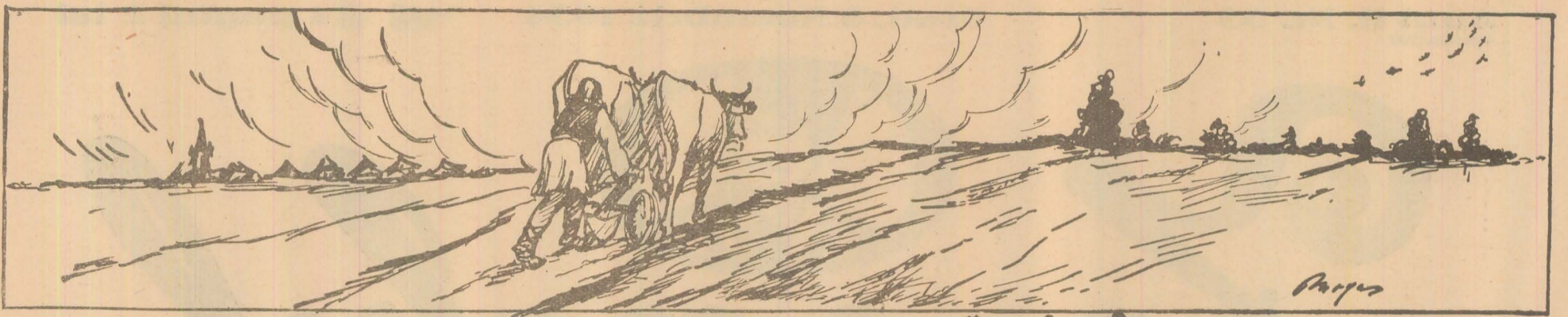
Au vorbit: d. dr. Tătaru, decanul baroului adv. de Hunedoara și d. prof. Mihu, dir. gazetei Hunedoara.

— În 4 Nov. c., trenul accelerat ce venea dela București a fost atacat cu pietre, de răifăcători, lângă stația Brașov.

A fost grav rănit un căpitan, d. Dănilă Răchiteanu, ce călătoria spre Sibiu.

— În București s'a aprins o moară, pentru măcinat grâu.

Fagubele pricinuite se cifrează la câteva zeci de milioane.

— DE-ALE PLUGĂRIEI —

Creșterea pasărilor de curte

(Continuare)

Rasa de găini Rhode Island a fost creată în America, în statul cu acelaș nume. Ea s'a răspândit foarte repede în toată Europa, din cauza însușirilor sale prețioase. Este în primul rând o bună producătoare de ouă. Produce pe an între 170 și 225 buc. ouă. La concursurile (intrecerile) de ouat se clasifică (așează) totdeauna cam a treia, după Leghorn și Wiandotte. Ouăle ei sunt mari, între 55—80 și chiar 90 gr. bucata. E bună ouătoare de iarnă. Ouăle ei sunt colorate în roșu.

În acelaș timp este și o foarte bună cloșcă. Se știe că rasa Italiana de găini nu clocește niciodată. Cine crește găini din această rasă, trebuie să aibă clocitoare, sau să țină câteva găini de rasă comună pentru clocit. Ori prea puțini dintre plugari se pricep să conducă o mașină de clocit. La rasa Rhode Islande acest neajuns nu se întâlnește, fiindcă ea clocește și își crește singură puii.

Ea este în aceeaș vreme o bună producătoare de carne. Cocoșul cântărește cam 4 kgr., iar găina 3—3.5 kgr. La 5—6 luni cocoșeii cântăresc deja 3.5 kgr.

O însușire nespuse de prețioasă este că se obișnuiește repede cu orice climă. Sunt rase de pasări foarte bune, dar nu pot trăi decât într'un ținut foarte mic. Rasa Rhode Island nu este dintre acestea.

Culoare roșie strălucitoare a penelor îi dau o înfățișare mândră. A fost introdusă în multe din satele județului Hunedoara și a dat rezultate multumitoare.

Eu o socotesc, drept cea mai nimerită rasă, pentru a îmbunătăți rasa noastră comună de găini. Lucrul acesta trebuie făcut în chipul următor: toți cocoșii să fie înlocuiți cu alții de rasa Rhode Islande. Puii eșiți din găini comune și cocoși de rasă vor fi pe jumătate de rasă. La anul viitor schimbăm cocoșul cu un vecin, ca să nu se împerecheze cu ficele lui, căci acest lucru

duce la pipernicirea găinilor. Ținând mai mulți ani în șir numai cocoși Rhode Island vom ajunge să prefacem găinele noastre în găini de rasă.

Câștigul ce s'ar face de pe urma acestui lucru este nebănuț. Să ne închipuim, că fiecare găină produce numai cu 20 buc. ouă mai mult pe an, am spori numărul ouălor cu 600 milioane, știind că avem 30 milioane de găini în țară. Dacă fiecare ou se vinde numai cu un leu, bogăția națională ar spori cu 600 milioane lei pe an. La această socoteală trebuie să mai adăugăm 1—1½ kgr. carne de fiecare găină.

Avem datoria să îmbunătățim rasele noastre de pasări și să punem mai multă chibzuială și pricepere la creșterea lor, altfel și această bogăție e un din multe bogății ce se pierd.

Prof. MARTIN IOAN

Pentru amabilul corespondent al „Bravului“. I. B.

Fiind unul dintre mulții cititori ai „Zarandului“, mi-a fost dat să văd în numărul trecut un articol, publicat sub titlul: I. B. Corespondent à la „Bravo“.

Ocupându-mă de mai multe ori, cu deslegarea diferitelor ghicitori aflate în ziare, nu mi-a trebuit mult pentru a afla enigmaticul nume I. B.. Rog a fi scuzat că nu-i redau numele în întregime, dar când am încercat să-l pronunț m'a cuprins scârba și apoi m'am gândit — să-i las și pe alți să se trudească. Imi închipui că toată lumea va fi curioasă să-l știe; nu prin faptul că ar prezenta vre'o importanță, dintr'un punct oarecare de vedere, ci pentru a ști cine este acel cinic, care în afonia anonimului caută să murdărească pe unii oameni, cari dacă ar avea la activul lor nu atâtea câte are Domnul în chestie, ci măcar o optime, s'ar izola complet, spre a nu le mai vedea lumea nasul.

Aș vrea să știu, Domnule corespondent, dacă la alegerea faimoasei extra-ocupații de corespondent la Bravo, (care se potrivește cu aceea de educator) te-ai gândit cătuși de puțin la cuvintele: Ulciorul, nu merge de multe ori la fântână. Sau dacă te-ai gândit vreodată cu micul Diale creier, ce și-ar putea aduce cândva reacțiunile celor mulți, terfeliiți de Dta într'un

mod atât de inconștient? Sau te-ai gândit la multele fapte, cari îți murdăresc sbuciumatul trecut? Nu bănuial că noi deaici, din jurul Bradului și Băii de Criș, îți cunoaștem activitatea mai bine ca Dta însuși...? Nu bănuiai că după ce aflăm noi îți vom spune diferite povești, cari gravează adânc suprafața trecutului Diale de cavaler, ba chiar de familist?

Nu-ți era teamă că vom spune lucruri, cari ar putea eventual să cauzeze palpitații Doamnei — ?

Așa de exemplu: — ce-ar zice Doamna, dacă i—am spune, care era sportul Diale de preferință, în vizitele de agrement pe cari le făceai chiar vara ce trecu...? Sau cum își explica Doamna, multele drumuri ce le făceai la Baia de Criș și Brad, pe când dețineai locul de apostol la Târnavă...?

Cred că ajunge deocamdată cu aventurile; ai cu ce te amuza până la apariția noului număr, când voiu veni, dacă va fi cazul, cu material mai variat și pentru a fi mai înțales, voiu face chiar unele precizări!

Acum să mă refer la felul cum am rămas de mișcat, la descoperirea valorosului corespondent al Bravoului.

Nași vrea să bănuiască cineva că-aș fi fost prea surprins, pentru că bănuiam dela început, că fatalitatea va desveli pe unul dintre cei cu mintea numai pe jumătate sănătoasă, dealtfel părerea aș fi pututo împărtăși tuturor; dat fiind faptul că, expresii atât de vulgare nu puteam să emane decât dela oameni de dimensiunile craniale al Dluf I. B.

Nu cumva îți atribui Domnule I. B., după numele revistei, calități de critic și moralizator (sic)?

Că ești publicist știam de mult, dar nu știam ce te-a făcut să scrii la Bravo; poate frica că și-or lua-o alții pe dinainte și dat fiind numărul mare de fapte grandioase te făceau harcea-parcea.

Să n'ai impresia că vedem în Dta un om, din contră ne îndoim toți, cei cari îți cunoaște puterile de publicist din înaintea însurătoarei dar vezi se întâmplă chiar la marii scriitori, ca nevasta numai de dragul de a câștiga gloriu bărbatului, își abandonează afirmarea personală.

Constat că prea mă întind la vorbă, fapt care, contrar scopului, mă face prea să mă ocup de Dta. Și nu vreau ca naivitatea enciclopidică în care te sbați, să te facă a vedea că ești un ceva... valoros, vreau să-ți spun un lucru... să fii prudent de ceace scrii, pentru că n'ași vrea chiar să fac polemică cu un om de talia Diale niciodată, dacă totuși îți să corespondăm așteaptă numărul viitor, în care dacă ești dispus să le auzi, vor apare sub titlul „Amintiri din sezătoare“ funcționar la Căraci și Lunca.

I. Băca

Insemnări din pribegie

[Continuare]

31 Maiu 1920.

Vaporul plutește acum în aceea parte a Pacificului ce se numește „Marea galbenă“. Este în adevăr galbenă, — deși apa are aceeași culoare albastră-verzue, ca și a altor mări, — din cauză că plutesc pe ea o mulțime de bucăți de mușchiu galben.

2 Iunie 1920.

Ceva despre viața de pe vapor. Cel cu care călătorim noi fusese al Germaniei și se numea Bülöv. Fiind în apele portugheze în momentul intrării Portugaliei în războiu, a fost confiscat de acesta. Acum e închiriat de Englezi. Numai numele „Traz-os-montes“ îl mai arată că e portughez și un căpitan din marina portugheză, ce-l însoțește peste tot locul. Tot personalul de serviciu — precum și ofițerii — sunt Englezi. Căpitanul portughez e

numai mărturie, nu se amestecă deloc la comandă. Pe vapor este și bibliotecă — vechea bibliotecă — cu cărți nemțești. Din ce mergem spre Sud e tot mai cald. Am schimbat și uniformele calde din Siberia, cu altele foarte subțiri ce am primit pentru călătoria în zona tropică.

8 Iunie 1920.

Ne urmăim liniștiți călătoria. Soare din ce în ce mai arzător și nici o adiere de vânt. Oceanul Pacific este acum în adevăr pacific. De 2 ori s'a sunat alarma, deși nu era nici un semn de „taifun“ — vântul turbat ce băntue uneori în aceste părți. Alarma s'a sunat numai pentru a se vedea dacă fiecare știe la care barcă de salvare să alerge în caz de naufragiu. Deși timpul era frumos; totuși urletul puternic al sirenelor te făcea să simți în oare care măsură tragismul unui naufragiu. Eri a trecut prin apropierea noastră — la vreo 3 Km. — vaporul ce ducea spre Japonia pe prințul moștenitor

Carol al României. Prin telegraf a fără fir i-am adresat omagiile noastre și am primit salutul său.

De nouă zile — de când am părăsit țărmlu Japoniei — n'am mai zărit uscatul. O singură dată am întâlnit câteva luntrii de pescari, ce se avântaseră în larg. Zilele le petrecem pe bordul feriți de razele soarelui, însă asudăm totuși din greu. Se simte că ecvatorul nu-l tocmai departe. Urmărim cu privirea stoluri de pasărele obosite ce se lasă uneori pe vapor pentru câteva clipe de odihnă, stoluri de „pești sburători“, câte un albatros singuratec ce se leagănă în zare, ori cete de rechini pe care vaporul îi întâlnește în cale și cari îl urmează lungi distanțe, pentru a se hrăni cu rămășițele ce se aruncă dela bucătărie. Seara cântă corul nostru. Apoi sprijiniți de balustradă privim milioanele de gănganii de apă ce dau o lumină fosforescentă ca și licuricii noștri. Avem nopți cu lună plină. Pe bolta cerului — de un albastru lăptos — afară de „Crucea Su-

Organizați economiele școlare

Școala trebuie să formeze caractere. Între mijloacele de educație pentru atingerea acestui scop, este universal recunoscut că practica economiei duce la liniște în viață, la încredere în forțele proprii, la răspundere personală și siguranță în viitor, la izbândă caracterului asupra îndemnurilor de risipă, în folosul nevoilor de mâine. Economia dă putere omului să se ridice de-asupra greutăților vieții și cu cât un om este mai muncitor și mai prevăzător, cu atât e mai liber și mai tare.

Un bun pedagog trebuie să deștepte interesul elevilor săi să poată răspunde întrebărilor ce și-ar pune; „Ce va deveni peste câți-va ani, cum vrea să fie considerat în societate, ce eventualitate îl preocupă mai mult, cât ar vrea să câștige?”. Astfel se va înlesni înțelegerea actului de economie pentru asigurarea studiilor în viitor, cumpărarea lucrurilor folositoare și pentru asigurarea independenței materiale.

Deșteptând simțul de economie în copii de școală, legând actul de cruțare și economie de toate gândurile scumpe tinereții, îndemnându-i să se asocieze pentru a economisi în scop util, ne împlinim o mare datorie față de generațiunile încredințate nouă spre educație și formare de caractere. Numai cetățenii probi, cumpătați și economisitori, sunt capabili să progreseze și să formeze un popor civilizat, cult, puternic și respectat.

Hălmagiu (jud. Arad)

— *Se distruge o avuție națională.* Criza financiară își înfige tot mai mult colțul în traiul bietului țaran român. Locuitorii din aceste părți neavând cele necesare pentru existență, au început să taie nucii în plină vigoare de producție, vinzându-i pe prețuri de batjocură jidovilor din Ungaria.

De remarcat ușurința cu care primarii eliberează autorizații pentru tăiat. Decamdată, noi ne facem datoria anunțând pe cei ce sunt în măsură să oprească abuzul semnalat de noi.

— *Inspekții școlare.* Domnul subvizor școlar Iosif Târziu a inspectat, în decursul lunii Octombrie, aproape toate școlile primare din plasă. Peste tot d-l subvizor Târziu a găsit pe învățători la datorie, rămânând mulțumit de cele constatate. Dsa este un adevărat părinte al învățătorilor din plasa Hălmagiu.

— *Dispărut.* Tânărul Budugan Anton I. Nic. din comuna Brusturi, a dispărut din comună de 3 zile.

Se spune că acest gest l-a făcut în urma unor neînțelegeri familiare.

— *Construcție școlară.* În urma ajutorului dat în bani de județ, în comuna Bănești se ridică un edificiu școlar, în locul celui vechiu. Peste două săptămâni noul local este gata și se va da utilității.

De remarcat dragostea pe care au arătat-o locuitorii pentru școală, dând ajutor

Practica actului de economie la noi este foarte puțin răspândită. Aseastă lipsă gravă trebuie împlinită. De sigur, este nevoie de un apostolat, care încumbă corpului didactic de toate gradele. Să fim încredințați că vom face astfel o mare operă națională, de înaltă valoare etică.

Educațiunea elevilor în acest spirit va întâmpina, la început, dificultăți, mai ales în vremea de astăzi. Dar aceste greutăți nu pot opri activitatea Dvs. pe acest teren de muncă. Prin educațiunea copiilor de școală, se va ajunge la propagandă indirectă în familie, astfel că roadele muncii Dvs. se vor resimți în cât mai largi straturi, cu bune rezultate pentru marele țel urmărit de noi.

În spiritul acestor principii sănătoase, am prevăzut organizarea casselor de economii școlare, în noua lege a învățământului primar (art. 191, Cap. XVIII) și pentru aplicarea căroră vă trimitem alăturată broșură cu No. 160253 934 Pr., cu „Instrucțiuni referitoare la organizarea economiilor școlare”.

Organele de control ne vor raporta asupra organizării economiilor școlare.

Așteptăm dela Dvs. cel mai viu interes în serviciul acestei nobile cauze.

p. Ministru, VALAORI.

Directorul Învățământului Primar
PETRE GHIȚESCU

cu brațele și carele când s'a simțit lipsă. Cuvinte de laudă merită și învățătorul A. Popovici, care a activat intens, ca localul să se poate termina mai din timp.

— *Timpu.* Deși suntem în regiune muntoasă, timpul se menține frumos, favorizând semănatul, care este pe sfârșite. În comuna Brusturi au înflorit prunii și merii, lucru foarte rar în aceasta regiune.

Nu e reclamă! E un adevăr!

O noutate senzațională, încălzirea cu sobe de teracotă

Cu acest nou sistem de sobe de teracotă, cu o cantitate de 10 kg. lemne, se face o încălzire suficientă pentru 24 ore.

Încălzirea se face repede și căldura se menține!

Acest sistem l'am învățat în străinătate și se poate aplica sigur chiar și la sobele vechi de teracotă.

Livrez, adică montez, în orice dimensiuni, culori și forme, sobe de teracotă, mașini de gătit, sobe șemeneuri, învelirea pereților cu plăci de fayance alb sau în orice culoare,

CU PREȚURILE CELE MAI EFTINE.

Primesc sobe de teracotă vechi pentru a le edifica din nou, a le transforma în altă formă, le pot mări, precum și repara.

Pentru noul sistem arătat mai sus, garantez.

În așteptarea comenziilor On. public semnez

Cu toată stima!

Ignatie Vértes

maestru de sobe.

11
Petroșeni, Str. A. Vlaicu Nr. 7.

Știri din Zarand

— Societatea Principele Mircea aranjează în 10 Noembrie c., ora 9 seara, un Ceai dansant.

— Ministerul de finanțe a hotărât, pentru Zarand, ca Banca Crișana din Brad să primească subscripții la împrumutul intern.

— Exploatarea agricolă a Soc. „Mica”, de sub conducerea d. Ing. V. Damian, a hotărât să planteze cu duzi, șoseaua Brad—Zdrapți.

Scopul plantării este de a veni și pe această cale în ajutorul muncitorilor, procurându-le un nou mijloc de câștig, prin creșterea vermilor de mătasă.

— Ni se aduce la cunoștință, de către cetitorii noștri că, la oficiul P. T. T. Baia de Criș, se petrec lucruri scandaloase.

Să vorbească faptele:

Să expediază o telegramă din Oradía, Sâmbătă seara—numele adresantului deocamdată nu interesează, —ajunge în Baia de Criș, Duminică dimineața. Iar la destinație este trimisă numai Luni după ora 4 p. m.

Dece? Nu știu.

Și încă ceva: Telegramele, scrisorile știu că sunt secrete. Ei bine, la Baia de Criș, — se spune că toată lumea știe și cine ce expediază și cine și ce primește.

Secretul profesional?!

Nouă nu ne prea vine a crede asemenea lucruri.

În orice caz așteptăm o lămurire a of. P. T. T.

— Creditul agricol ipotecar a pus la dispoziția statului, pentru valorificarea grăului, un fond de o sută milioane lei. Această convenție s'r publicat în Monitorul Oficial din 3 Noembrie c.

— La Constanța s'a descoperit o fabrică de falsificat monede. Autorul a fost arestat.

— Pe baza decretului lege al simplificării aparatului de stat, Ministerul industriei o pus în dispoziție 260 funcționari, numiți ilegal.

Și ministerul instrucțiunilor a anunțat o triare a funcționarilor din serviciile exterioare: inspectorate și revizorate școlare.

— Salariile preoților vor fi mărite. D. ministru Lapedatu a hotărât să se suprimе curbile la salarii aplicate pe nedrept și în mod excepțional clerului.

Plata noilor salarii începe cu 1 Decembrie 1934.

— Un medic din com. Fălești Jud. Bălți, deșteptându-se din som, și crezând că hoții au intrat în casă, ca să-i fure avuția, a pus mâna pe revolver, și fără să-i dea seama de ce face, a tras în soția sa, care tocmai atunci se sculase și umbla la dulapul din camera de dormit, ca să-și ia ceva. Nefericitul soț numai după câteva minute își dădu seama de cece a făcut.

Dar a fost prea târziu.

dului” nu vezi alte stele. Așa în reverie am duce-o foarte bine, după zăduful de ziua, însă la ora 10 trebuie să părăsim bordul pentru că pompele îl inundă cu apă. Spălarea bordurilor se face în fiecare noapte, iar a cabinelor și „decurilor” în fiecare dimineață. Curățenia cea mai desăvârșită domnește și comandantul de „dek” sau clasă — în raionul căruia s'ar afla cât de puțin praf, ori măcar un mic miez de pâine, — are de furcă cu căpitanul vaporului, când face inspekția. În cabinele, cari sunt foarte confortabile, intri totuși ca într'un iad — deși ventilatoarele electrice sunt în permanentă mișcare. Lingeria de pat se schimbă zilnic din cauza multel transpirații.

Suntem aproape 1800 legionari, 80 oameni personalul vaporului — între care și 1 medic — și mai avem cu noi un lungan de olandez ce călătorește spre insula lava. Ne mai însoțește un colonel rus, cu soția, ce se refugiază în Anglia, și un medic turc care a

plecat cu noi dintr'un lagăr siberian — unde era prizonier.

Portul Singapore, 10 Iunie 1920.

După 11 zile de navigație pe Pacific, am ancorat în această strâmtoare unde Pacificul se întâlnește cu Indianul. Suntem în cel mai sudic punct al continentului asiatic, la 2 grade spre Nord de ecuator. Căldura este așa de mare de parcă toate cazanele Satanei, cele cu smoală ar fierbe aici. Vapoare multe în port, venite din toate părțile lumii. Aci se întâlnesc oameni făcând parte din toate rasele pământului, afară de „pieile-roșii” din America. Mergem în oraș. Târguim scoici, ananas și alte nimicuri. Schimbăm acum „yenii” japonezi cu lire engleze, deși aci circulă și „yenul” și „dolarul” de Singapore, și cel american, ba chiar și „taiolul” chinez. Aci poți primi lire engleze în hârtie, ori în metal, la curs egal.

Cu localnicii greu de a te putea înțelege. Dntre limbile europene cunosc numai pe cea engleză. Foarte rar aflu câte unul care poate înfruga 2—3 vorbe nemțești.

Am vizitat grădina botanică renumită ca cea mai mare din lume — înainte de organizarea celei din St. Unite. Pe o întindere de 12 Km.² cuprinde exemplare din toate plantele pământului ce pot suferi acest climat ferbinte. Palmieri uriași, banani și tufe de bambus — nu tocmai departe de arbori și arbuști din celelalte zone ale pământului. Cu multă măiestrie sunt cultivate și diferitele specii de flori.

În căldura de aci Europeanii poartă costume subțiri de culoare albă și pălării fabricate din scoarță de arbore, altcum suut expuși a fi uciși de razele ultra-violete Malaezii autohtoni însă umblă în costumul lui Adam. Singura îmbrăcăminte este o cingătoare. Nici ea le pasă de soare, pentru că sub acest soare arzător au crescut. Noi, după baia de sudori, facem mareu băi în apă de mare. Soldații mai cu seamă aproape ziulica întregă stau în apă.

Ioan Fodor

In atenția d. comandant al Legiunii Focșani

Am primit, zilele trecute, o scrisoare plină de amar și griji, a unui cetățean pașnic, din comuna Fitionești. Spicuim:

...Dumnezeu — bunul, — ne-a dat de toate. Avem bucate, avem vin, slavă Domnului! — Bani nu prea avem, căci nu-s pe ce să-i faci, dar nici nu prea ne lipsesc, căci de ale gurei și îmbrăcăminte ne îngrijim și le facem noi cu palmele și cu puterea noastră...

Și după ce bietul om îmi înșiră bucuriile și necazurile mărunte, inerente unei vieți omenești, trece la o chestiune „grea pentru noi, sătenii cei proști”, cum zice el; chestiunea jandarmului și al perezceptorului din comună. Și-mi povestește bietul creștin, în mai bine de trei coale de hârtie, coale mari ministeriale, potlogăriile șefului de post Ghiorghie Soare, de mijloacele banditești întrebuințate pentru menținerea ordinii de deținătorul forței publice, din Mănăstioara. Dar să lăsăm să vorbească omul nostru:

... „am fost chemat, d. gazetar, la

post. Mi-a dat o hârtie s'o iscălesc și apoi, din bun senin, mă trezii cu o palmă și chiar... cu o lovitură de scaun. Am ieșit fără să spun nimic. Am reclamat autorităților în drept, despre acest caz. Dar credeți că mi s'a făcut dreptate? Și iată de ce m'am gândit, eu năcăjitul, să mă adresez dtră”...

Iată cum știe un jandarm, șef de post, să-și facă datoria. Prin brutalități, terorizând populația comunei, unde este pus spre a o conduce.

Am mai auzit de șeful Gh. Soare. În orice caz nu de bine.

Noi ne facem ecoul cetățenilor din comuna Fitionești, maltratați de șeful Soare, și rugăm pe d. Comandant al Legiunii Focșani să cerceteze cazul, și să facă dreptate celor văduviți de ea.

Iar pe sătenii, îi rugăm să ne comunice toate ilegalitățile comise de Soare, pentru a le aduce la cunoștința Insp. Jandarmeriei și d. Comandant al Legiunii. M. S. V.

Intinerarul Conferințelor al cercului cultural Brad.

Dresat la 4 Noembrie 1934 în ședința de constituire al Cercului cultural Brad, ținută în localul școlii primare de băieți.

1. Prezenți: Pavel Lazaz, Simion Baloșiu, Petru Mateieș, Zoltan Lukacs, Cristea Firulescu, Alexandru Bușă, Irina Damian, Livia Veselie, Florica Buldur, Cornelia Safta și Sofia Perian din Brad, E. Camber din Valea Brad, M. Poppa și E. Roth din Crișan, L. Lazar din Mesteacăn.

2. Se dă cetire circularei Rev. Școlar No. 5547-1934 publicat în Buletinul școlar din 27 Oct. 1934 No. 21, referitor la constituirea Cercului II. Brad.

3. Fixarea termenilor conferințelor și conferențierilor.

I. La 18 Noembrie a. c. se va ține conferința Cercului cultural în comuna Juncul.

a. Lecție introductivă și progresivă (intuiție, desemn și cuvântul normal propriu zis) Invățătorii din localitate.

b. Lecție recapitulativă (scris-cetit). Invățătorii din localitate.

Conferință publică „Despre împrumutul intern” de C. Firulescu, inv. în Brad și „Biserica pentru păstrarea și adâncirea sentimentului”: frica de Dumnezeu și iubirea de proapelui, de P. Lazar inv. Brad.

II. La 16 Decembrie a. c. în Brad. Lecție intimă.

a. O lecție de instrucție civică la cicl. II, cu cl. V, de C. Firulescu, inv. Brad.

b. O lecție de cânt, colindă, de S. Baloșiu inv. Brad.

Conferință publică: „Crăciunul și obiceiurile de Crăciun”, de P. Mateieș inv. Brad și „Ungaria și noi, dreptul nostru de-a stăpâni moșia strămoșească”, (motive de ordin geografic, economic și cultural) de G. E. Camber, inv. Valeabrad.

III. În luna Ianuarie, duminica ultimă, la Crișan.

a. O lecție de compunere liberă „Cum am petrecut vacanța și sărbătorile” cu cl. V-VII de M. Poppa, inv. Crișan.

b. O lecție de gospodărie cu fetele cl. IV-VII, (practic) de D-na E. Róh, inv. Crișan.

Conferință publică. „Folosul școlii și rostul legii obligativității”, de S. Baloșiu inv. Brad și „Înțelesul cuvântului cetățean, drepturile și datoriile constituționale ale cetățenilor” de A. Bușă, inv. Brad.

IV. Duminica ultimă din luna Februarie în Mesteacăn.

a. O lecție de desen din imaginație, memorie sau după natură la cl. III. de d-na Ghilea, inv. Mesteacăn.

b. O lecție despre îngrijirea vitelor cl. V-VII (practic) de L. Lazar inv. Mesteacăn.

Conferință publică: „Școala, familia și societatea în educația copilului”, de d-na S. Perian, inv. Brad, și „Industria cănepei” (tors, țesut) de d-na I. Damian, inv. Brad.

V. Duminica ultimă din Martie în Brad (cătunul Golcești).

a. O lecție de științe naturale la c. III-a „Incolțirea plantelor”, de Cornelia Safta inv. Brad.

b. O lecție despre îngrijirea pomilor, cl. V-VII (practic) de P. Mateieș inv. Brad.

Conferință publică: „Îngrijirea pomilor și curățirea lor”, de d. inginer Damian. „Gospodăria casnică”, de C. Safta inv. Brad.

VI. Duminica II-a din luna Aprilie la Valeabrad.

a. O lecție de aritmetică (aplicări) la

cl. V-VII, de G. E. Camber inv. Valeabrad.

b. O lecție „Cum să seamănă porumbul”, (practic) cl. V-VII, de M. Poppa inv. Crișan. Conferință publică: „Despre dulapul cu cărți sau bibliotecă”, de Z. Lukacs inv. Brad. „Popoarele vecine: Ungurii, Sașii, Bulgarii, Rușii și penetrația în țara noastră a acestor elemente străine”. „Obligația acestora de a fi buni cetățeni” de d-na Livia Veselie. VII. Duminica III-a din luna Mai 1935 în Brad (cătunul Poenița).

Lecție intimă.

a. O lecție de istorie cl. III-a de G. E. Camber inv. Valeabrad.

b. O lecție de gimnastică la cl. IV-VII. fete, de d-na R. Fugătă inv. Brad.

Conferință publică: „Școala, familia și societatea în educația copilului” de d-na F. Buldur inv. Brad. Conferința ținută de un medic.

Ne mai fiind alte obiecte, procesul verbal după citire se încheie și subscrie.

Pavel Lazar

Simion Baloșiu

președinte.

secretar.

CINEMA „ORIENT” BRAD

Dum. 11 Noembrie

BUZELE MELE NU MIN T

(MEINE LIPPEN LÜGEN NICHT)

O operetă de mare montare și

succes cu renumiți artiști

LILIAN HARVEI și
JOHN BOLES

— Convocare. Invățătorii din plasa Brad și Avram-Iancu, sunt invitați a lua parte la Conferința, care se va ține la 15 Noembrie a. c. ora 9 a. m. în localul școlii primare de băieți din Brad. Conferința se va ține de dl inspector T. Vlădoianu și dl rev. școlar S. Popovici.

Participarea la această conferință este obligatorie.

Mica publicitate

— Caut fată de servit în casă.

Informații se pot căpăta la redacția ziarului, în casele părintelui A. Bogdan.

— Domn de 26 ani, maestru, creștin, doresc căsătorie cu domnișoară, vârsta 17 până la 26 ani, tot creștină. Nu răspund anonimer. Adresa la librăria Zarand, pentru maestru.

Știri sportive

Mica—Napoca (Cluj 7—1 (3--0))

— La sfârșit de sezon —

S'a scurs poate ultima zi de foot-ball. Public puțin, chiar foarte puțin, din cauza vântului care suflă pe Valea Crișului, oprindu-se în tribuna de scânduri de pe arena de joc în care ici, colea, se mai vede fluturând câte o rochiță ce atârna pe sub haina cu blană a câtorva duduși, care stau zgribulite, privind la cei de pe teren, unde fug după

balon să se încălzească.

La repriză, văzând că nu mai e rost să stai în tribună, au început escapada în jurul terenului, oprindu-se de partea cealaltă unde gardul ținea piept vântului, permițând asistarea mai departe la joc. Pe teren bieții clujeni țineau și ei piept „leilor micișii”.

E ora 3 1/2. Pe teren apar în flanele câte unul „11” echiperi oaspeți, răslejiți ca duși de vânt. Se așază pe o distanță cam de 50 m. pentru a face... salutul și se împart apoi în două tabere; P. S. Credeau că vor să joace ei între ei!? dar pe urmă trec la o poartă și trag, trag, în minge până ce pontiful Micei, Dl Azorg, intră pe teren și-i întrebă de carnele.

Cum „bieții” n'aveau nici carnetele la ei i-a amenințat că-i amendează pe loc cu 500 lei în baza art. No... din reg. etc.

Iartă-ne Domnule n'avam bani, de altă dată no să se mai întâmple, se rugă unul dintre ei. Ce or fi făcut, nu mai știu.

Les apoi „leii” Micei și la un mic interval, „dracul”, în negru de sus până jos, cu o tichie 'n cap căreia îi atârna o codiță. Semăna cu el, însă nu era el. L'am recunoscut imediat ce și'a întors fața să primească ovățiile publicului după insigna F. R. A. cu ceva pe piept.

Incepe jocul.

Se scurg 22 min. până ce „leii” marchează primul goal, pentru ca după 10 min. mai două. Un suporter se agită grozav, probabil să se încălzească. Hai Maier, hai... Barci... hai teremete Clujul, „să fie cu soț” „coșul cu pește”. Ce dracu o fi avut cu coșul cu pește, nu știu! Eram chiar lângă el. Avea temperatură 40.

Am plecat de acolo ca să nu răcesc. Vine pauza. După pauză, clujenii marchează un goal pentru ca apoi să mai primească 4. N'am mai stat până la sfârși. Am anșit că goalul 7 l'a marcat un fundași.

Demetrescu.

Jocul.

E început de Mica, reușesc să se apropie chiar de poartă.

Oaspeții se văd oarecum dezorientați, jocul lor implică de la început greșeli de tactică.

Nu mai spun tehnică, căci aceasta le lipsea la toți înafară de Bacio, Magda și portarul.

Mînea e purtată cu repeziune cum rar sa văzut; însă numai până la centru, aci lovindu-se de tandemul Zaslo — Sturec și legată în careul oaspeților, cari neavând încotro, o trimit în corner. Jocul a avut aceiași aluză până în min. 22 când Mica marchează primul goal. O nouă incursiune și presare timp de 10 min. în careu pentru ca scorul să se ridice la 3:0.

Rep. II aduce oaspeților goalul de onoare. Fundașii Micei fiind prea înaintea, Bactu pornește vijelios pe extremă, centrează și interul dreapta marchează de aproape.

După acest goal „Napoca” se retrage în apărare neputând însă salva prea mult dezastrul căci „leii” marchează, marchează...

S'au remarcat de la gaste: Haiduc, Maier și Zaslo, iar de la oaspeți Bactu și Magda au salvat echipa de la un dezastru mai mare.

Țara noastră

(Continuare din 1-a).

luptat strămoșii... Pentru care au fost frânți pe roată, în chinuri neînchipuite, Horia și Cloșca... Pentru care a fost tăiat, în bucăți, Tudor... Pentru care și-a pierdut mințile craiul munților, Avram Iancu...

Sfânta libertate națională despre care marele apostol al românismului, Simeon Barnuțiu, cuvânta — la 1848 — în câmpia Blajului:

„Fără de libertate nu e o onoare pe pământ și viața națiunii fără onoare e mai amară decât moartea”.

Iar noi urmașii atâtor georații robite și înstrăinate, să nu prețuim libertatea? Să nu ne iubim unii pe alții — frații regăsiți — după veacuri de neagră și amară străinătate — la sânul aceleiași mame: Patria Română?

Ne-am arata nevrednici de vremurile mari — cele mai mari ale istoriei noastre naționale — pe cari noi, cei dinăi — le trăim.

Ne-ar blestea strămoșii! Ne-ar pedepsi Dumnezeu!

Lozınca noastră, mai mult ca ori când, să fie astăzi — strigătul disperat al poetului Andrei Murășanu — de la 1848:

„Români din patru unghiuși

Uniți-vă în cuget, uniți-vă n simțiri”.

Amintindu-ne, în fiecare clipă — de cântarea evanghelică, din fiecare Duminică:

„Să ne iubim unii pe alții, ca într'un gând să mărturisim”.

Gândul întărit și înălțării neamului românesc.

!C. N. IFRIM

Lozurile Loteriei de Stat se vând numai până Luni la librăria Zarand, Brad